

Стенографски дневник

НА

40. заседание

Сряда, 3 февруари 1943 г.

Открито в 17 ч.

Председателствувал подпредседателят Димитър Пешев.
Секретари: Стефан Багрилов и Николай Султанов.

СЪДЪРЖАНИЕ

	Стр	Стр
Съобщения:		
Отпуски	813	
Законопроекти	813	
Дневен ред:		
Предложения:		
1. За одобрение 2. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 18 януари 1943 г., протокол № 5, относно изселването от България на лица от германски произход. (Приемане)	813	
2. За освобождаване от акциз чистия фабричен спирт, който военната фабрика ще набави през 1943 г. за свои нужди. (Приемане)	814	
3. За ликвидиране временно вносна декларация № 407/530, от 8 април 1940 г., на Ломската митница и възвръщане депозита на изнесеното количество железен чембер. (Приемане)	814	
4. За разрешаване на Клоновия съюз на тютюнофабрикантите в България да внесе от странство, без заплащане на мита и др., картон и хартия за нуждите на тютюневите фабрики. (Приемане)		814
Законопроекти:		
1. За изменение законите за увеличаване на пенсите, плащани от Института за обществено осигуряване по закона за обществени осигуровки. (Първо и второ четене)		815
2. За изменение и допълнение на закона за бюджета, отчетността и предприятията. (Първо четене)		815
3. За изразходване и през 1943 бюджетна година свободните остатъци по някои извънредни бюджетни кредити от минали бюджетни години. (Първо и второ четене)	817,	818
4. За изменение на наредбата-закон за Българската държавна лотария. (Първо и второ четене)		818
5. За изменение и допълнение на закона за Българската народна банка. (Второ четене)		818
Дневен ред за следващото заседание		819

Председателствувал Димитър Пешев: (Звъни) Присъствуват нужният брой народни представители. Обявявам заседанието за открито.

(Отсъствуват народните представители: Борис Попов, Белю Келешев, Георги Рашков, Еким Екимов, Иван Батембергски, Минчо Ковачев, д-р Николай Николаев и Симеон Андреев)

Има да направя следните съобщения.

Разрешен е отпуск на следните г-да народни представители:

Георги Шишков — 2 дена, Дончо Узунов — 1 ден, Дочо Христов — 1 ден, Еким Екимов — 2 дена, Иван п. Константинов — 1 ден, д-р Иван Йотов — 1 ден и Кирил Минков — 1 ден.

Постъпили са:

От Министерството на финансите — законопроект за изменение и допълнение на закона за засилване на държавните приходи, закона за държавните привилегии, акцизите и патентите и закона за тютюна.

От Министерството на търговията, промишлеността и труда — законопроект за изменение и допълнение на закона за пенсии за изслужено време и инвалидност на служителите и работниците при държавните мини.

От същото министерство — законопроект за продължение действието на закона за изменение на наредбата-закон за търговията с конопено и ленено влакно и за закрила на местното производство на конопа и лена.

От същото министерство — законопроект за даване право на министъра на търговията, промишлеността и труда да продаде на Българската земеделска и кооперативна банка празно място, принадлежащо на държавния фонд „Д. А. Ценов“, за 15.000.000 лв.

Тези законопроекти са раздадени на г-да народните представители и ще бъдат поставени на дневен ред.

Минаваме на дневния ред.

Димитър Андреев: Г-н председателю! Вчера, заедно с г-н Батембергски, внесохме едно законодателно предложение, подписано от нужното число народни представители. Съгласно чл. 39 от правилника за вътрешния ред на Народното събрание това законодателно предложение трябваше да бъде съобщено днес. Питам: какво е станало с това законодателно предложение и защо не се съобщи днес за него?

Председателствувал Димитър Пешев: Това законодателно предложение до мене не е стигнало, не е поставено в папката ми и затова сега не мога нищо да Ви отговоря, г-н Андреев.

Лазар Попов: Тогава желателно е да се направи проверка къде се намира това законодателно предложение. Моля да ускорите съобщаването му.

Председателствувал Димитър Пешев: Щом е внесено, сигурно е, че няма да се загуби.

Лазар Попов: Ние молим да се направи нужната проверка.

Димитър Андреев: При началника на канцеларията да се провери.

Председателствувал Димитър Пешев: Във всеки случай тук, в папката, го няма. На мене не е дадено.

Минаваме на точка първа от дневния ред:

Одобрение на проекторешението за одобрение на 2. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 18 януари 1943 г., протокол № 5, относно изселването от България на лица от германски произход.

Моля г-н секретаря да прочете проекторешението.

Г-н министърът на вътрешните работи и народното здраве ще представи г-н министъра на външните работи и на изповеданията.

Секретар Стефан Багрилов: (Чете)

„МОТИВИ

към законодателното предложение за одобрение на 2. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 18 януари 1943 г., протокол № 5, относно изселването от България на лица от германски произход

Г-да народни представители! Германското правителство, чрез дипломатическия си представител в София, помоли да се допусне изселването от пределите на царството на около 800 души измотни от германски произход, които желаят да се установят в Германия. По-голямата част от тия лица се намират в освободените през 1942 г. български земи.

Българското правителство при горното предложение и на 22 януари т. г. сключи с германското правителство съответното за тая цел споразумение чрез размяна на ноти.

Като излагам горното, моля, г-да народни представители, издаденото 2. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 18 януари т. г., протокол № 5, да бъде одобрено с приложеното тук решение.

Гр. София, януари 1943 г.

Министър-председател,
министър на външните работи и на изповеданията: Б. Филев

РЕШЕНИЕ

за одобрение на 2. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 18 януари 1943 г., протокол № 5, относно изселването от България на лица от германски произход.

Одобрява се 2. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 18 януари 1943 г., протокол № 5, както следва:

1. Изселването от България на лица от германски произход, чиито имена се съдържат в списък, който германското правителство ще представи и който списък ще бъде одобрен от царското българско правителство, се позволява.

2. Показаните в точка 1 лица изгубват българско поданство, ако са имали такава, с окончателното преминаване на границата.

3. Изселниците ще бъдат освободени от всички задължения от публично-правен характер, включително военни и други повинности, които те имат към общините и държавата.

4. При напускане на страната изселниците ще имат право да вземат със себе си, свободни от мито, личните си движими вещи, освен: злато, монети, книжни пари, зърнени храни, семена и домашни животни. Във всеки случай на изселниците ще бъде позволено да вземат със себе си наследствени украшения, като пръстени, обици и златни часовници, доколкото техният произход ще бъде установен от показаните в точка 5 представители. Вземането на пари в размер до сто райхсмарки за всяко семейство ще бъде позволено, но не в българска валута.

5. Произлезлите от изселването имуществено-правни въпроси ще бъдат уреждани от по един български и германски представител. Ликвидацията на имуществено-правните въпроси трябва да стане по начин, че ако една свободна ликвидация от собствениците на оставените имущества бъде невъзможна, тя да се извърши от един германски представител. При отчитането на сумите пълномощниците на двете страни трябва да се споразумеят. Привеждането на сумите ще се извършва по клиринга при възможността, постъпилите суми да бъдат употребени евентуално за покриване на разностите по изселването.

Председателстващ Димитър Пешев: Ще поставя на гласуване. Които г-да народни представители приемат проекторешението за одобрение 2. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 18 януари 1943 г., протокол № 5, относно изселването от България на лица от германски произход, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Минаваме на точка втора от дневния ред:

Одобрение на проекторешението за освобождаване от акциз чистия фабричен спирт, който военната фабрика в гр. Казанлък ще набави през 1943 г. за свои нужди.

Моля г-н секретаря да прочете проекторешението.

Секретар Стефан Багрилов: (Чете)

„МОТИВИ

към проекторешението за освобождаване от акциз чистия фабричен спирт, който Военната фабрика ще набави през 1943 г. за свои нужди

Г-да народни представители! Съгласно чл. 59, буква „в“, от закона за държавните привилегии, акцизите и патентите, фабричният (неплодов) спирт, употребяван в индустрията, се облага с акциз по 150 лв. на един литър 100°.

На държавната военна фабрика в гр. Казанлък при приготвяването на разни видове барути и е необходим за през 1943 г. 200.000 литра чист спирт. За набавянето на това количество спирт поменатата фабрика трябва предварително да внесе на приход в държавното съкровище 30.000.000 лв. за акциз.

По този повод Министерството на войната, като излага предначертанието на този спирт, моли, това количество чист спирт, което ще се употреби през 1943 г. от военната фабрика в гр. Казанлък за приготвяване на барути, да бъде свободно от заплащане на следувемия се акциз.

Като имам пред вид горното, намирам, че искането на Министерството на войната е основателно и следва да се удовлетвори.

Горното като ви излагам, моля, г-да народни представители, да разгледате и, ако одобрите, да приемете и гласувате през настоящата сесия на Народното събрание представеното ви за целта проекторешение.

София, 28 януари 1943 г.

Министър на финансите: Д. Божилов

РЕШЕНИЕ

за освобождаване от акциз чистия фабричен спирт, който военната фабрика в гр. Казанлък ще набави през 1943 г. за свои нужди

Одобрява се да се освободи от акциз, по чл. 59, буква „в“, от закона за държавните привилегии, акцизите и патентите, чистият спирт, който военната фабрика в гр. Казанлък ще достави през 1943 г. за свои нужди.

Председателстващ Димитър Пешев: Ще поставя на гласуване. Които г-да народни представители приемат проекторешението за освобождаване от акциз чистия фабричен спирт, който военната фабрика в гр. Казанлък ще набави през 1943 г. за свои нужди, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Минаваме на точка трета от дневния ред:

Одобрение на проекторешението за ликвидирание временно вносна декларация № 407/530, от 8 април 1940 г., на Ломската митница и възвръщане депозита за изнесеното количество железен чембер.

Моля г-н секретаря да прочете проекторешението.

Секретар Стефан Багрилов: (Чете)

„МОТИВИ

към проекторешението за ликвидирание временно вносна декларация № 407/530, от 8 април 1940 г., на Ломската митница и възвръщане депозита за изнесеното количество железен чембер

Г-да народни представители! С временно вносна декларация № 407/530, от 8 април 1940 г., фирмата Ангел Лилев & С-ие, София, е внесла временно през Ломската митница, съгласно чл. 208, пункт 4, от закона за митниците и наредба № 5617 от 1938 г., публикувана в „Държавен вестник“, брой 85, същата година, 13.000 кгг. железен чембер, предназначен за стягане бурета, в които се изнасят плодови пулпове, с първоначален срок за възвръщането му от една година, който е изтекъл на 10 октомври 1941 г.

С заявление вх. № 30467, от 25 септември 1942 г., фирмата, като съобщава, че цялото количество железен чембер е напълно изнесено, което доказва с представените износни декларации, моли, изнесеният след срока чембер по износна декларация № 1190, от 4 декември 1941 г., на Сомовитската митница и № № 1480, от 12 ноември 1941 г., и 1723, от 11 септември същата година, на Видинската митница, да се признае за редовно изнесен, като оставеният депозит се възвръне.

Това като ви излагам, моля ви, г-да народни представители, да разгледате и, ако одобрите, да приемете представеното ви за целта проекторешение.

Гр. София, януари 1943 г.

Министър на финансите: Д. Божилов

РЕШЕНИЕ

за ликвидация временно вносна декларация № 407/530, от 8 април 1940 г., на Ломската митница и възвръщане депозита за изнесеното количество железен чембер

Одобрява се да се ликвидира временно вносна декларация № 407/530, от 8 април 1940 г., на Ломската митница, подадена от Ангел Лилев & С-ие, София, като оставеният депозит за изнесения железен чембер по износна декларация № 1190, от 4 декември 1941 г., на Сомовитската митница и № № 1480, от 12 ноември, същата година, и 1723, от 11 декември същата година, на Видинската митница, се възвръне на правоимащия.

Председателстващ Димитър Пешев: Ще поставя на гласуване. Които г-да народни представители приемат проекторешението за ликвидирание временно вносна декларация № 407/530, от 8 април 1940 г., на Ломската митница и възвръщане депозита на изнесеното количество железен чембер, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Минаваме на точка четвърта от дневния ред:

Одобрение на проекторешението за разрешаване на Клоновия съюз на тютюнофабрикантите в България да внесе от странство, без заплащане на мита и др., картон и хартия за нуждите на тютюневите фабрики.

Моля г-н секретаря да прочете проекторешението.

Секретар Стефан Багрилов: (Чете)

„МОТИВИ

към проекторешението за разрешаване на Клоновия съюз на тютюнофабрикантите в България да внесе от странство, без заплащане на мита и др., картон и хартия за нуждите на тютюневите фабрики

Г-да народни представители! Производството на тютюневите изделия в страната представлява голям интерес за държавното съкровище, тъй като от бандерола и пр. на тютюневите изделия се очаква да постъпят над 3.200.000.000 лв.

Това производство е тясно свързано с производството на картон и хартия, които служат за амбалаж на тютюневите изделия.

Напоследък, поради недостатъчното количество на целулоза, производството на картон и хартията у нас е затруднено, поради което се наложи да се направят значителни икономии в производството и употребата на същите, като се нареди производството само на няколко типа картон.

Тютюневите фабрики не могат да се приспособят бързо към едно производство с изменен амбалаж, понеже амбалирането в тях се извършва автоматично и се налага сменяването на опаковачните машини.

Сменяването на машините обаче в настоящия момент е доста трудно, а картон и хартия за амбалаж трябва да бъдат гарантирани, за да не се създаде смущение в производството на тютюневите изделия.

Необходимо е да се внесат от странство от Клоновия съюз за тютюнофабрикантите в България известно количество картон и хартия, за да се осигури редовното производство на тютюневите изделия.

Внасяните обаче от странство картон и хартия подлежат на облагане с вносни мита, които ги правят значително по-скъпи от местните, поради което намирам, че същите трябва да бъдат освободени от мита, акциз и други, защото при определяне на продажната цена на тютюневите изделия цената на картона и хартията са строго калкулирани.

Горното като ви излагам, моля ви, г-да народни представители, да разгледате и, ако одобрите, да гласувате представеното ви за това проекторешение.

Гр. София, февруари 1943 г.

Министър на финансите: Д. Божилов

РЕШЕНИЕ

за разрешаване на Клоновия съюз на тютюнофабрикантите в България да внесе от странство, без заплащане на мита и др., картон и хартия за нуждите на тютюневите фабрики

Разрешава се на Клоновия съюз на тютюнофабрикантите в България да внесе от странство 3.000 тона картон и 700 тона хартия за нуждите на тютюневите фабрики, който внос да се освободи от вносни мита, такси, берии, герб и пр.

Председателстващ Димитър Пешев: Ще поставя на гласуване. Който г-да народни представители приемат проекторешението за разрешаване на Клоновия съюз на тютюнофабрикантите в България да внесе от странство, без заплащане на мита и други, картон и хартия за нуждите на тютюневите фабрики, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Минаваме на точка пета от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за изменение законите за увеличаване на пенсията, плащани от Института за обществено осигуряване по закона за обществените осигуровки.

Моля г-н докладчика да прочете законопроекта.

Докладчик д-р Божко Ковачевски: (Чете)

„МОТИВИ

към законопроекта за изменение на законите за увеличаване на пенсията, плащани от Института за обществено осигуряване по закона за обществените осигуровки („Държавен вестник“, брой 292, от 25 декември 1940 г., и брой 38, от 20 февруари 1942 г.)

Г-да народни представители! С законите от 25 декември 1940 г. и 20 февруари 1942 г. се даде на пенсионерите при Института за обществено осигуряване процентно увеличение на получаваните от тях пенсии.

Свързаното с войната поскъпване на предметите от първа необходимост продължи. Поради това, за да се компенсира отчасти това поскъпване и да се даде възможност на пенсионерите да задоволят най-елементарните си потребности, налага се едно ново процентно увеличение на пенсията им.

По тези причини, г-да народни представители, предлагам ви настоящия законопроект, с молба да го приемете и гласувате.

Гр. София, януари 1942 г.

Министър на търговията, промишлеността и труда: Н. Захариев

ЗАКОНОПРОЕКТ

за изменение на законите за увеличаване на пенсията, плащани от Института за обществено осигуряване по закона за обществените осигуровки („Държавен вестник“, брой 292, от 25 декември 1940 г., и брой 38, от 20 февруари 1942 г.)

Член единствен. От 1 януари 1943 г. процентните добавки на пенсията, плащани от Института за обществено осигуряване, се увеличават, както следва: пенсията до 10.000 лв. годишно с 45%, от 10.001 до 25.000 лв. годишно с 35% и от 25.001 лв. годишно нагоре с 30%.

Другите разпореджения на предидущите закони за процентно увеличение на пенсията остават в сила.

Председателстващ Димитър Пешев: Ще поставя на гласуване. Който г-да народни представители приемат на първо четене законопроекта за изменение на законите за увеличаване на пенсията, плащани от Института за обществено осигуряване по закона за обществените осигуровки, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Министър Никола Захариев: Моля, спешност.

Председателстващ Димитър Пешев: Г-н министърът на търговията предлага да се даде спешност на законопроекта. Който приемат това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-н докладчика да докладва законопроекта.

Докладчик д-р Божко Ковачевски: (Чете заглавието и член единствен на законопроекта)

Председателстващ Димитър Пешев: Ще поставя на гласуване. Който г-да народни представители приемат заглавието и член единствен, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Законопроектът е приет окончателно.

Минаваме на точка шеста от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за изменение и допълнение на закона за бюджета, отчетността и предприятията.

Г-да народни представители! Пред вид на това, че законопроектът е доста дълъг, моля да се съгласите при доклада да бъдат прочетени само мотивите. Който поемат това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-н докладчика да прочете законопроекта.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

„МОТИВИ

към законопроекта за изменение и допълнение на закона за бюджета, отчетността и предприятията

Г-да народни представители! Сега действащият закон за бюджета, отчетността и предприятията, начинаещ от датата на влизането му в сила — 15 април 1934 г., до днес, е претърпял много изменения. Въпреки това, поради днешните изключителни условия и с оглед нуждите на новото време, налага се, споменатият закон да бъде наново съответно изменен и допълнен. Така, с предлагания ви законопроект се предвижда увеличаване на компетенцията на длъжностни лица, както и отменяването на някои излишни формалности, които спъват правилното и своевременно задоволяване на нуждите на държавата. Освен това, поради липса на изричен текст в закона, предвижда се ликвидиране на предприятията, пълното или частично неизпълнение на които не се дължи на вина на предприемача, а на непреодолима сила, оточняват се някои текстове на закона, които на практика са давали повод за различни тълкувания, и пр.

Като имате горното пред вид, моля ви, г-да народни представители, да разгледате и гласувате предлагания ви законопроект за изменение и допълнение на закона за бюджета, отчетността и предприятията.

Гр. София, февруари 1943 г.

Министър на финансите: Д. Божилов.

(Ето текстът на законопроекта:

ЗАКОНОПРОЕКТ

за изменение и допълнение на закона за бюджета, отчетността и предприятията

§ 1. В чл. 9, алинея втора, думите „и представителните пари“ и „или в бюджета...“ се заличават, като след думата „закон“ се поставя знакът „;“, както и думите „на представителните пари се определя с закона за бюджета, а пътните и дневни пари, становаите, лекционните и поощителни пари се плащат по наредба или правилник, одобрен от Министерския съвет и обнародван в „Държавен вестник“.

§ 2. В чл. 34 думите „една четвърт“ се заменят с „50%“.

§ 3. Алинея трета на чл. 38 се заличава.

В алинея пета думите „упълномощеното от него длъжностно лице“ се заменят с „упълномощените от него длъжностни лица“.

§ 4. В чл. 41, алинея четвърта, думите „както и за доставки или покупки на предмети от местния пазар, но от чужд произход, макар и платими в лева на сума по-голяма от 100.000 лв., стават с“ се заменят с думите „се поемат след“.

§ 5. В чл. 44, алинея първа, точката след второто изречение се заменят с знак „;“ и се добавят думите „или от упълномощеното от него длъжностно лице“, като третото изречение се заличава.

§ 6. В чл. 45, алинея трета и четвърта, цифрата „100“ се заменя с „200“ а цифрата „200“ в алинея четвърта се заменя с „300“.

§ 7. Член 50 добива следната редакция:

Директорът на държавния бюджет и отчетност, главните контролери по бюджета и отчетността, началниците на бюджетоконтролните отделения и началниците на държавния бюджет, контролните по бюджета и по отчетността, началниците на бюджетоконтролните отделения и началниците на бюджетоконтролните служби и началниците на служби при Дирекцията на държавния бюджет, контролор-счетоводителите, пом. началниците на бюджетоконтролните отделения на бюджетоконтролните служби, контролните по отчетността, ковчежниците при войсковите части, домачините при лечебните заведения и контролните при гопеменатите служби по държавния бюджет, по бюджета на железниците и пристанищата, по бюджета на разните фондове на държавата, по народните театри. Института за обществено осигуряване, издръжителния фонд на цените, касиер-счетоводителите при духовните семинарии са органи на министъра на финансите.

За същите и други подобни бюджетоконтролни служби при непоменати по-горе учреждения назначаването на бюджетоконтролни органи при тях става от надлежния министър, в съгласие с министъра на финансите.

Забележка. Ковчежниците при войсковите части и учреждения се назначават и увольняват от министъра на финансите, със съгласието на министъра на войната, от запаса на армията.

§ 8. В чл. 51, алинея първа, думите в първото изречение „закона за личния състав на Министерството на финансите“ се заменят с думите „закона за длъжностите, ценовете, заплатите и възнагражденията на държавните служители“, като второто изречение се заличава.

§ 9. В чл. 56, алинея втора, след думата „контрольорите“ се добавят думите „по отчетността.“

В алинея трета думите „контрольор-докладчикът“ се заменят с думите „контрольорът при сметната палата.“

§ 10. В чл. 64 буквата „и“ след цифрата „40“ се заменя с знака „а“ а след думата „служители“ се добавят думите „както и за неотложни веществени разходи.“

§ 11. В чл. 65, алинея втора, думите завеждане заявлението на предприемача, с което той, след утвърдението на протокола за привременното приемане на предприятието е поискал да му се състави ситуацията“ се заменят с думите „Съобщението за утвърждаване протокола за привременното приемане.“

В алинея седма цифрата „30“ се заменя с „15“.

След алинея единадесета се добавя следната нова алинея: Учреждението е длъжно, най-късно в срок от 10 дни от утвърждаването на протокола на привременното приемане, да съобщи това на предприемача, като алинея дванадесета и шестнадесета стават съответно тринадесета до седемнадесета.

§ 12. В чл. 66, алинея втора, цифрата „300.000“ се заменя с „500.000.“

В забележката думата „военни“ се заличава; цифрата „30“ се заменя с „40“; след думите „(контра-акредитив) от“ се добавят „Банка „Български кредит“, „от“, а думите „министра на войната“ се заменят със „съответния министър“, като в края точката се заличава и се добавят думите: „или Българската земеделска и кооперативна банка, когато гаранцията е дадена от кооперативно сдружение.“

§ 13. В членове 72, 85 и 118 думите „епархийските свещоливници“ се заменят с думите „синаodalната свещоливница“.

§ 14. В чл. 72, алинея трета, думите „касиер-счетоводителите им“ се заменят с „контрольор-счетоводителите и счетоводителите“; думите „секретар-счетоводителите им“ се заменят с думите „контрольор-счетоводителите“, а в последните две изречения думите „касиер-счетоводителите“ се заменят със „счетоводителите“, текстът на буква „г“ от § 1 на начелбата-закон за даване права на министра на финансите — „Държавен вестник“, брой 109/1934 г. се заличава; в алинея четвърта, след думите „касиер-счетоводителите при“ се добавят думите „духовните семинарии и свещенически училища, финансовите инспектори при митрополията и счетоводителите“; в алинея пета думите „министра на търговията, промишлеността и труда“ се заменят с „министра на финансите“, в алинея шеста думите „надлежния министър“ се заменят с „министра на финансите“; в алинея седма думите „от управителния съвет . . .“ до края се заменят с думите „Министерския съвет, по доклад на министра на финансите“; добавя се следната нова, последна, алинея: „Бюджетите на останалите учреждения, споменати в алинея първа на чл. 46 от закона за длъжностите, цензовете, заплатите и възнагражденията на одобряните служители, с изключение бюджетите на общините, се одобряват от Министерския съвет, по доклад на министра на финансите.“

§ 15. В чл. 78, забележка III, думите „отделението за финансовата инспекция“ се заменят с „Дирекцията на финансовата инспекция“, а думите „същото отделение“ се заменят със „същата дирекция.“

§ 16. Чл. 84 се изменя така: „Управителният съвет на Българската земеделска и кооперативна банка представя на министър-председателя, с копие до министъра на земеделието и държавните имоти и министъра на финансите, най-късно до 30 април, доклад, придружен с годишната равностетка за операцията за изтеклата година.“

След изтичането на финансовата година отчетите по бюджетните разходи на банката, заедно с надлежните оправдателни документи, се проследяват от една комисия, назначена с заповед от министъра на земеделието и държавните имоти, в състав: един съветник от Върховната сметна палата, назначен от председателя на същата палата, и по един представител на министъра на земеделието и държавните имоти и министъра на финансите. Тази комисия представя специален доклад до министър-председателя с копие до министъра на земеделието и държавните имоти по бюджетните разходи на банката.

Министър-председателят се произнася в продължение на два месеца от деня, в който банката му е представила доклада и сметката. Ако одобри доклада и сметката, управителният съвет на банката се освобождава от отговорност за операцията през отчетното упражнение.

Управителният съвет на банката се освобождава от отговорност и в случая, ако министър-председателят не се произнесе върху доклада и сметката в предвидения по-горе срок.“

§ 17. В чл. 85, алинея втора, думите „началник на веоизповедното отделение при“ се заменят с „по един представител на“, като думите „и по един представител“ се заличават; думите „финансовия ревизор“ се заменят с „финансовия инспектор“, като алинея последна се заличава.

§ 18. В чл. 87, алинея първа, след думите „финансови инспектори“ се добавят думите „инспекторите и“, като думите „началниците и поверителите или бюрата за финансов контрол над изборните учреждения се заличават; в алинея четвърта, след думите „финансов инспектор, от“ се добавят думите „инспекторите и“.

§ 19. В чл. 90, алинея втора, думите: „и на управителите“ се заменят с „управителя, подуправителите.“

§ 20. В чл. 98, алинея първа, и чл. 106, алинея трета, думите „чрез началника на длъжностното лице“ се заличават,

§ 21. В членове 99 и 103, алинея трета, думите „управителите и администраторите“ се заменят с „управителя, подуправителите и администраторите.“

§ 22. В чл. 118 последната алинея се заличава.

§ 23. Към чл. 120а, след последната алинея, се добавят следните три нови алинеи:

„Сключените по силата на този член договори могат да се изменят, отменяват или тълкуват от предвидената в алинея първа комисия, чието решение подлежи на одобрение от Министерския съвет.“

Министерският съвет може да нареди отдаването, изпълнението и приемането на доставки и работи от този род на стойност до 10.000.000 лв. да се извършва по реда и начина, предвиден в алинея първа; като отдаването им в тия случаи се извършва от комисия със състав юриконсулта, началника на бюджетоконтролния отдел или отделение и представител на съответната служба при министерството, за сметка на което се извършва предприятието, както и представител на Българската народна банка. Сключените в тези случаи договори за доставки и работи се утвърждават от съответния министър. Споровете относно срока за изпълнението и другите условия по тези предприятия се разглеждат от същата комисия, която може съответно да тълкува или видоизменя условията на сключените договори, като решенията ѝ подлежат на одобрение от съответния министър.

Когато за нуждите на войската се доставят военни материали от чуждо правителство, без да са били уговорени предварително условията на доставката, тези материали се заплащат по цена и условия, съпоставени от предвидената в алинея първа комисия, чието решение подлежи на одобрение от Министерския съвет.

§ 24. В чл. 131, буква „б“, цифрата „500.000“ се заменя с 1.000.000.“

§ 25. В чл. 123, алинея първа, думите „три месеца“ се заменят с „два месеца.“

§ 26. Алинея втора на чл. 134 се заменя със следната нова алинея: „За едно и също предприятие може да се произвежда търг и само на едно място“, като забележката се заличава.

§ 27. В чл. 136, алинея първа, буква „б“, думите: „издадените от това министерство свидетелства за способност дават право на притежателите им да се явяват като конкуренти в търговете и да вземат предприятия независимо от стойността им. Ако конкурентът притежава свидетелство с ограничена стойност и стойността на предприятието надминава стойността на свидетелството му, тогава той е длъжен да заяви в предложението си, че ще представи технически ръководител“ се заличават.

§ 28. В чл. 146, след алинея първа, се прибавя следната нова алинея: „Въз основа на единодушно мотивирано решение на комисията предприятията могат да се възлагат и на втория по ред най-износен по цена конкурент, ако разликата между двете предложени най-износни цени не надвишава 10%“, като алинея втора става алинея трета.

§ 29. В чл. 167, алинея първа, след буква „г“ се прибавя следната забележка. Наемането на помещения, както и на земи за сезонни нужди, с годишен наем в размер до 50.000 лв. може да се извършва и по реда на чл. 172 от този закон.

В алинея първа, след текста на буква „л“, се прибавя буква „р“ със следното съдържание: „За работи и доставки, за които има нормирани цени от държавни учреждения.“

В алинея последна думите „за доставки, работи и продажби“ се заличават; запетайката след думата „разрешение“ се заменя с „точка“, като думите „с изключение . . .“, до края, се заличават.

§ 30. В чл. 169, предпоследната алинея, след думите „респективните министри“ се добавя „или упълномощените от тях длъжностни лица, след визата на бюджетоконтролния отдел, отделение или контролна служба по бюджета“, като цифрата „500.000“ се заменя с „1.000.000“.

§ 31. В чл. 172, алинея четвърта, думите „контрольор-счетоводителя“ се заменят с „канцлера“.

§ 32. В чл. 173, алинея първа, цифрата „500.000“ се заменя с „1.000.000“.

След алинея втора се прибавя следната нова алинея:

„Извършването на работите или изработването на материалите може да се отдава от комисията по предходната алинея и на акорданти с предприемаческа правоспособност или майсторско свидетелство, действващи за своя сметка и на своя лична отговорност, по уговорени условия и единични цени за определен вид и размер работа“, като алинея трета става алинея четвърта.

§ 33. Чл. 174 се изменя така:

„Във време на стопанска криза, ако има особен държавен институт, който определя цените на предметите, материалите, машините и пр., държавните учреждения могат да си набавят тия предмети, материали и пр. направо от пазара по определените им от особения институт цени.“

В такова време и за предмети, материали, машини и пр., цените на които не са нормирани, министърът на финансите може да разрешава на държавните учреждения и стопанства да си набавят потребните им предмети, материали, машини и пр. направо от пазара, независимо от стойността на доставката, чрез комисията, установена за доброволно съгласие — чл. 170, която комисия уговаря най-износните за съкровището условия, като уговаряните цени не може да бъдат по-високи от пазарните. Протоколите за покупките в тия случаи не подлежат на утвърждение.

За хранителните продукти, които подлежат на бърза развала и затова набавянето им трябва да става всекидневно, покупките може да се извършват и чрез вътрешна тричленна комисия, назначена от началника на учредението."

§ 34. В чл. 176 думите: „Министерството на финансите“ се заменят с „Министра на финансите или упълномощените от него длъжностни лица“.

§ 35. В чл. 181, буква „в“, думите „земеделска банка“ се заменят с „земеделска и кооперативна банка“, като думите „от Българската централна и кооперативна банка“ се заличават, а „Българската централна кооперативна банка“ се заменят с „Българската земеделска и кооперативна банка“.

§ 36. В чл. 187, алинея четвърта, на края, точката се заменя с запетая и се добавя следният текст: „както и в случаите по чл. 198, алинея последна, и чл. 217 на този закон.“

§ 37. Към чл. 191 се прибавя следната нова, последна, алинея:

„В изключителни случаи, за доставки, извършвани от странство, когато срокът за доставката не би могъл да бъде спазен, поради правителствени разпоредби или събития от форсмажорен характер, заявяването на непреодолимата сила не е нужно да се прави в срок от 30 дни, а е достатъчно да се представи удостоверение от официалните власти или търговско-индустриалните камари на страната, в която се приготвява доставката, за съществуването на непреодолимата сила, за да се уважи искането за безглобно продължаване срока на доставката, без да е необходимо да се указва в същото нейното времетраене“.

§ 38. В чл. 194, алинея седма, след думите „техническата власт“ се добавя: „машинни, отоплителни, осветлителни, водопроводни, канализационни, климатични, хладилни, асансьорни инсталации, бояджийски и стъкларски работи, ако стойността на тия инсталации или работи е над 500.000 лв.“

§ 39. В чл. 197 алинея трета, на края, се допълва със следния текст: „Предприемачът може да претендира непризнатото от комисията поскъпване само въз основа на доказателствата, представени пред нея. Същият е длъжен да установи, че поскъпването няма сезонен характер.“

§ 40. В чл. 198, след алинея трета, се добавя следната нова алинея:

„Министърът или упълномощеното от него длъжностно лице има право да унищожи договора, когато се установи от комисията по чл. 191 съществуването на непреодолима сила, която прави извършването на предприятието невъзможно в уговорения срок, в който случай гаранцията на предприемача подлежи на връщане. По същия начин се постъпва и когато предприятието е изпълнено отчасти и неговото продължение и изпълнение е възпрепятствувано от непреодолима сила. Тази алинея има тълкувателен характер.“

§ 41. В чл. 211, алинея трета, думите „от министра на вътрешните работи и народното здраве“ се заменят с думите „от лицата, които утвърждават бюджетите им.“

§ 42. В чл. 213, алинея първа, цифрата „200.000“ се заменя с „500.000“.

§ 43. Към забележката след алинея трета на чл. 217 се добавя следният текст: „Министърът на железниците, пощите и телеграфите може да унищожи договора за отдаване под наем на бюфети при железопътни гари и пристанища, когато се установи от комисията по чл. 191, че не могат да се изпълнят условията на договора, при които е нает бюфетът, поради съществуването на непреодолима сила, в който случай гаранцията на наемателя подлежи на връщане.“

§ 44. В чл. 218, след алинея втора, се прибавя следната нова алинея:

„Във време на стопанска криза, ако има особен държавен институт, който определя цените на предметите от първа необходимост, държавните учреждения, стопанства, работилници и други такива извършват продажбата на неужните им материали и произведения по определените от тоя институт цени“, като алинея трета до десета стават съответно четвърта до единадесета.

§ 45. Навсякъде в закона за бюджета, отчетността и предприятията думите „отдел за бюджета и отчетността“ се заменят с думите „Дирекция на държавния бюджет и отчетност“; думите „Началникът на отдела за бюджета и отчетността“ се заменят с „Директорът на държавния бюджет и отчетност“; думите „надлежното бюджетоконтролно отделение“ се заменят с „надлежния бюджетоконтролен отдел или отделение“; думите „бюджетоконтролното отделение“ се заменят с „бюджетоконтролния отдел или отделение“; думите „началника на отделението по изпълнение на бюджета“ се заменят с „началника на отдела или отделението по изпълнение на бюджета“; думите „началник на бюджетоконтролното отделение“ се заменят с „началник на бюджетоконтролния отдел или отделение“; думите „бюджетоконтролните отделения“ се заменят с „бюджетоконтролните отдели или отделения“; думите „Българските земеделска и централна кооперативна банки“, „Българската централна кооперативна банка“ или „Българската земеделска банка“ се заменят с „Българска земеделска и кооперативна банка“; думите „бюджетоконтролата“ се заменят с „бюджетоконтролното отделение“; думите „мировия съдия“ се заменят с „околийския съдия“ и думите „окръжен съд“ се заменят с „областен съд.“

Председателствуваш **Димитър Пешев**: Ще поставя на гласуване. Които г-да народни представители приемат на първо четене законопроекта за изменение и допълнение на закона за бюджета, отчетността и предприятията, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Законопроектът отива в комисията.

Минаваме на точка седма от дневния ред:

Първо четене на Законопроекта за изразходване и през 1943 бюджетна година свободните остатъци по някои извънредни бюджетни кредити от минали бюджетни години.

Г-да народни представители, моля да се съгласите, понеже законопроектът е доста дълъг, при доклада да бъдат прочетени само мотивите. Които приемат това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-н докладчика да прочете законопроекта.

Докладчик д-р **Георги Рафаилов**: (Чете)

„МОТИВИ

към законопроекта за изразходване и през 1943 бюджетна година свободните остатъци по някои извънредни бюджетни кредити от минали бюджетни години

Г-да народни представители! За задоволяване на неотложни нужди, както и за извършване на строежи през 1942 г. и по-предшните бюджетни години се разрешиха някои извънредни бюджетни кредити.

Разходите по така разрешените кредити се покриват с приходи от произведенното на земи, от реализирани излишци по сключени бюджети и други извънредни приходи, предвидени в законите за разрешаване на кредитите.

Поразли изключителните времена, в които се намираме, и големината на започнатите обекти, до която на 1942 бюджетна година не можахме да бъдат изпълнени някои от поетите задължения и завършени започнатите работи и доставки, поради което налага се извършването на разходи по тия кредити да продължи и през текущата 1943 бюджетна година.

Едновременно обаче с продължаването на срока за изразходване на кредитите налага се да бъдат продължени също така и някои от сроковете за реализирането на заемите, служещи за покриване на разходите по тия кредити.

По някои извънредни бюджетни кредити, изразходването на които с законите за разрешаване на кредитите е постановено да стане до окончателното изчерпване на последните, са останали неизползувани свободни остатъци.

Повали това, че нуждата от тях е вече преминала, налага се закриването на тия остатъци.

За разрешените кредити, изплатените разходи и останалите неизразходвани кредити са дадени данни в отделно сведение.

Като се има пред вид изложеното, моля ви, г-да народни представители, да разгледате и гласувате изработения за целта законопроект.

Гр. София, януари 1943 г.

Министър на финансите: **Д. Божилков**

(Ето текстът на законопроекта:

ЗАКОНОПРОЕКТ

за изразходване и през 1943 бюджетна година на свободните остатъци по някои извънредни бюджетни кредити от минали бюджетни години

Чл. 1. Разрешава се да се изразходват и през 1943 бюджетна година, за изплатяване на извършени нови разходи, свободните остатъци от следните извънредни бюджетни кредити:

1. По закона за извънредния бюджетен кредит по бюджета на Главната дирекция на пощите, телеграфите и телефоните, утвърден с указ № 7, от 10 февруари 1939 г. („Държавен вестник“, бр. 32, от 11 февруари 1939 г.).

2. По закона за извънредния бюджетен кредит по бюджета на Главната дирекция на пощите, телеграфите и телефоните, утвърден с указ № 7, от 25 март 1940 г. („Държавен вестник“, бр. 71, от 28 март 1940 г.).

3. По закона за извънредния бюджетен кредит по бюджета на Главната дирекция на пощите, телеграфите и телефоните, утвърден с указ № 21, от 27 май 1940 г. („Държавен вестник“, бр. 121, от 31 май 1940 г.).

4. По закона за извънредния бюджетен кредит по бюджета на Министерството на войната, утвърден с указ № 7, от 5 февруари 1941 г. („Държавен вестник“, бр. 28, от 7 февруари 1941 г.).

5. По закона за извънредния бюджетен кредит по бюджета на Министерството на земеделието и държавните имоти, утвърден с указ № 10, от 8 февруари 1941 г. („Държавен вестник“, бр. 31, от 11 февруари 1941 г.).

6. По закона за извънредния бюджетен кредит по бюджета на Министерството на обществените сгради, пътищата и благоустройството, утвърден с указ № 17, от 25 февруари 1941 г. („Държавен вестник“, бр. 45, от 27 февруари 1941 г.).

7. По закона за извънредния бюджетен кредит по бюджета на Министерството на обществените сгради, пътищата и благоустройството, утвърден с указ № 29, от 15 април 1941 г. („Държавен вестник“, бр. 85, от 17 април 1941 г.).

8. По закона за извънредния бюджетен кредит по бюджета на Главната дирекция на пощите, телеграфите и телефоните, утвърден с указ № 54, от 19 юли 1941 г. („Държавен вестник“, бр. 159, от 23 юли 1941 г.).

9. По закона за извънредния бюджетен кредит по бюджета на Министерството на земеделието и държавните имоти, утвърден с указ № 72, от 26 декември 1941 г. („Държавен вестник“, бр. 290, от 27 декември 1941 г.).

10. По закона за извънредния бюджетен кредит по бюджета на Министерството на земеделието и държавните имоти, утвърден с указ № 74 от 30 декември 1941 г. („Държавен вестник“, бр. 4, от 9 януари 1942 г.).

11. По законите за извънредните бюджетни кредити по бюджета на Министерството на земеделието и държавните имоти, утвърдени с укази № 46, 47, 48, 50 и 51 от 5 юли 1942 г. („Държавен вестник“, броеве 148 и 149, от 9 и 10 юли 1942 г.).

12. По закона за извънредния бюджетен кредит по бюджета на Министерството на земеделието и държавните имоти, утвърден с указ № 19, от 14 март 1942 г. („Държавен вестник“, бр. 62, от 21 март 1942 г., изменен и допълнен с закона, утвърден с указ № 67, от 10 ноември 1942 г. („Държавен вестник“, бр. 261, от 19 декември 1942 г.).

13. По закона за извънредния бюджетен кредит по бюджета на Министерството на обществените сгради, пътищата и благоустройството, утвърден с указ № 13, от 11 март 1942 г. („Държавен вестник“, бр. 57, от 16 март 1942 г.).

14. По закона за извънредния бюджетен кредит по бюджета на Министерството на обществените сгради, пътищата и благоустройството (чл. 1), утвърден с указ № 17, от 14 март 1942 г. („Държавен вестник“, бр. 62, от 21 март 1942 г.).

15. По закона за извънредния бюджетен кредит по бюджета на Главната дирекция на пощите, телеграфите и телефоните, утвърден с указ № 49 от 5 юли 1942 г. („Държавен вестник“, бр. 148, от 9 юли 1942 г.).

16. По закона за извънредния бюджетен кредит по бюджета на Главната дирекция на железниците и пристанищата, утвърден с указ № 4, от 25 януари 1942 г. („Държавен вестник“, бр. 17, от 26 януари 1942 г.).

Чл. 2. 1. В чл. 3 от закона за отпускане заем в размер на 30.000.000 лв. от Пощенската спестовна каса на Главната дирекция на пощите, телеграфите и телефоните („Държавен вестник“, бр. 121, от 31 май 1940 г.) датата „1 ноември 1943 г.“ се заменя с „1 ноември 1944 г.“

2. В чл. 1, букви „а“ и „в“, и чл. 3 от закона за сключване на заем от Министерството на земеделието и държавните имоти при Българската земеделска и кооперативна банка, в размер на 566.500.000 лв. и пр. („Държавен вестник“, бр. 31, от 11 февруари 1941 г.), датите „31 декември 1942 г.“ и „30 юни 1943 г.“ се променят съответно на: „31 декември 1943 г.“ и „30 юни 1944 г.“

3. В членове 2, 4 и 6 от закона за сключване на заем в размер на 150.000.000 лв., от които 138.000.000 лв. от Българската земеделска и кооперативна банка и 12.000.000 лв. от фонда „Даровити деца и младежи“, за нужди на Министерството на народното просвещение („Държавен вестник“, бр. 120, от 30 май 1940 г.), датите „31 октомври 1942 г.“, „1 ноември 1942 г.“ и „1 май 1943 г.“ се променят съответно на: „31 октомври 1943 г.“, „1 ноември 1943 г.“ и „1 май 1944 г.“

4. В членове 2, 4 и 6 на закона за сключване заем от Българската земеделска и кооперативна банка в размер на 20.000.000 лв. за мексиканския горител („Държавен вестник“, бр. 152, от 14 юли 1942 г.), датите „30 декември 1942 г.“, „31 декември 1942 г.“ и „30 юни 1943 г.“ се променят съответно на „30 декември 1943 г.“, „31 декември 1943 г.“ и „30 юни 1944 г.“

Чл. 3. Закриват се неизползуваните на 31 януари 1943 г. кредити, разрешени с закона, утвърден с указ № 2, от 12 март 1934 г. („Държавен вестник“, бр. 284, от 20 март 1934 г.), изменен и допълнен с наредби-закона, утвърдени с укази: № 273, от 31 юли 1935 г. („Държавен вестник“, бр. 174, от 6 август 1935 г.); № 538 от 28 декември 1935 г. („Държавен вестник“, бр. 8, от 14 януари 1936 г.); № 451 от 25 октомври 1936 г. („Държавен вестник“, бр. 250, от 4 ноември 1936 г.); № 476, от 19 ноември 1936 г. („Държавен вестник“, бр. 266, от 23 ноември 1936 г.)*

Председателстващ Димитър Пешев: Ще поставя на гласуване. Които г-да народни представители приемат на първо четене законопроекта за изразходване и през 1943 бюджетна година свободните остатъци по някои извънредни бюджетни кредити от минали бюджетни години, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Министър Добри Божилов: Моля, спешност.

Председателстващ Димитър Пешев: Г-н министърът на финансите предлага да се даде спешност на законопроекта. Които приемат това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-н докладчика да докладва законопроекта.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете заглавието и чл. 1)

Председателстващ Димитър Пешев: Които приемат заглавието и чл. 1 на законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете чл. 2)

Председателстващ Димитър Пешев: Които приемат чл. 2, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете чл. 3)

Председателстващ Димитър Пешев: Които приемат чл. 3, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Законопроектът е приет окончателно.

*) За таблицата сведения виж стр. 820.

Минаваме на точка осма от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за изменение на наредбата-закон за Българската държавна лотария.

Моля г-н докладчика да прочете законопроекта.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

„МОТИВИ

към законопроекта за изменение на наредбата-закон за Българската държавна лотария

Г-да народни представители! С чл. 16 от наредбата-закон за Българската държавна лотария е определена отстъпката, която се прави на продавачите на лотарийни билети в размер на 5%. Тази отстъпка се оказва твърде малка и днес тя е още по-недостатъчна, особено като се имат пред вид, от една страна, тежките условия, при които пласборите работят предимно на улицата, рискът, който носят за непродадени и загубени билети, капиталът, който влагат, а от друга страна общото поскъпване на живота, при което техният номинален доход остава почти на същото ниво. Това важи особено за провинциалните пласбори, които харчат малки количества билети, с печалбата от които едва покриват риска.

Едно сравнение с чуждестранните лотарии показва, че никъде тази отстъпка не е по-малка от 10% при редица други по-благоприятни условия за работа. От друга страна, исканата отстъпка е в рамките на допустимата законна печалба за упражняваната търговска дейност.

Предложеният законопроект цели впрочем, чрез изменение на досегашната отстъпка от 5% на 7%, да съобрази същата в колъга на дадените възможности, в новите условия на живота, да внесе повече справедливост при възнаграждението тогава на пласборите и да съзладе за същите интерес в продължаването на досегашното им занятие, което не ще бъде в тежест на фиска тъй като може да се очаква, че повишеният интерес при дадените условия за работа на пласборите ще допринесе по-добри резултати и за фиска.

Гр. София, февруари 1943 г.

Министър на финансите: Д. Божилов

ЗАКОНОПРОЕКТ

за изменение наредбата-закон за Българската държавна лотария

Член единствен. В чл. 16 от наредбата-закон за Българската държавна лотария числото 5 се заменя на 7.

Председателстващ Димитър Пешев: Ще поставя на гласуване. Които г-да народни представители приемат на първо четене законопроекта за изменение на наредбата-закон за Българската държавна лотария, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Министър Добри Божилов: Моля, спешност.

Председателстващ Димитър Пешев: Г-н министърът на финансите предлага да се даде спешност на законопроекта. Които приемат това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-н докладчика да докладва законопроекта.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете заглавието и член единствен.)

Председателстващ Димитър Пешев: Които г-да народни представители приемат заглавието и член единствен на законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Законопроектът е приет окончателно.

Минаваме на точка девета от дневния ред:

Второ четене на законопроекта за изменение и допълнение на закона за Българската народна банка.

Моля г-н докладчика да докладва законопроекта.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: Г-да народни представители! В следното си заседание комисията по Министерството на финансите разгледа законопроекта и внесе в него малки изменения. Аз ще ви докладвам законопроекта така, както е приет в комисията: (Чете)

„ЗАКОН

за изменение и допълнение на закона за Българската народна банка

§ 1. Член 14 се изменя така: „Управлението на банката е поверено на управителя, двама подуправители и четирма директори.

Управителят, подуправителите и директорите съставляват управителния съвет на банката.

Голяният състав, заедно с управителя на Българската земеделска и кооперативна банка и четирма изборни члена, изходящи от среди извън банката, които в случай на нужда могат да бъдат представлявани и от свои заместници, съставлява пленарния съвет на банката.

Пленарният съвет определя общите принципи в политиката на банката и се произнася по годишния отчет и равностметката.

Управителят и подуправителите се назначават с царски указ по предложение на министъра на финансите, одобрено от министър-председателя.

Същите могат да бъдат уволнени с царски указ в следните случаи: по болест, по собствено желание, по пределна възраст 65 години и по решение на Министерския съвет, въз основа предложение на министъра на финансите, одобрено от министър-председателя, и след като бъдат разгледани писмените обяснения на заинтересуваните.

Директорите се назначават и уволняват по представление на управителния комитет от министъра на финансите, след одобрение на министър-председателя.

Четирмата изборни члена се избират за четири години и са избираеми. Двама от членовете и по един техен заместник се избират от бюрата на търговските камари в страната, по почин на Софийската търговска камара. Управителният съвет на Фондовата борса в София избира третия член и заместника му. Четвъртият член и заместникът му, които трябва да бъдат лица с общопризнати познания по земеделието, се избират от председателите на земеделските камари, свикани на общо събрание от Софийската земеделска камара.

Лицата, спадащи в категориите, споменати в чл. 26, не могат да бъдат избирани за членове на пленарния съвет.

Председателстващ Димитър Пешев: Които приемат заглавието и § 1 на законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

„§ 2. Член 15 се изменя така:

Управителят и подуправителите, при постъпване на служба, дават пред председателя на Министерския съвет тържествено обещание, имащо сила на служебна клетва, че ще спазват строго закона и правилниците на банката и че във всяко отношение ще служат вярно на нейните интереси.

Останалите членове на управителния съвет дават такова обещание пред управителя.“

Председателстващ Димитър Пешев: Които приемат § 2, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

„§ 3. Към чл. 35 след точка 20 се прибавя следната нова алинея втора:

„Освен това, със специално решение на пленарния съвет, одобрено от Министерския съвет, по предложение на министъра на финансите, банката може да върши и други операции.“

Председателстващ Димитър Пешев: Които приемат § 3, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

„§ 4. Член 49 се изменя така: „Заплатите на служителите при банката се определят с отделен щат, който се изработва от управителния съвет и се одобрява от Министерския съвет по доклад на министъра на финансите.“

Разходите за личния състав и всички други разходи, включително размера на пътните и дневни пари, се предвиждат в годишния бюджет на банката, който се съставя от управителния съвет и се одобрява от Министерския съвет, по предложение на министъра на финансите.

Извънбюджетни веществени разходи могат да се правят само в изключителни случаи по мотивирано решение на управителния съвет на банката, одобрено от Министерския съвет по предложение на министъра на финансите.

Произвеждането и оправдаването на бюджетните разходи и извършването на доставките става съгласно особен правилник, приет от управителния съвет и одобрен от Министерския съвет по предложение на министъра на финансите.“

Председателстващ Димитър Пешев: Които приемат § 4, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

„§ 5. Член 51 се изменя така: „Когато пуснатите в обращение банкноти се заменят с други, стойността на непредставените се заменя в банката в срок, определен от управителния съвет и одобрен от Министерския съвет, остава в полза на банката.“

Председателстващ Димитър Пешев: Които приемат § 5, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

„§ 6. Член 66 се изменя така: „Върховният надзор на банката принадлежи на Министерския съвет и се упражнява чрез министър-председателя и министъра на финансите. Банката представя своите седмични ведомости и годишна равностетка на министъра на финансите. Седмичните ведомости и годишната равностетка се обнародват в „Държавен вестник“.“

Председателстващ Димитър Пешев: Които приемат § 6, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

„§ 7. Член 67 се изменя така: „Заедно с годишната равностетка банката представя на министър-председателя, с копие до министъра на финансите, отчет за дейността си през изтеклата година.“

Министерският съвет се произнася в продължение на два месеца от деня, в който банката е представила отчета и равностетката. Ако Министерският съвет одобри отчета и равностетката, управителният съвет на банката се освобождава от отговорност за операциите през отчетното упражнение.

Управителният съвет на банката се освобождава от отговорност и в случай, когато Министерският съвет не се произнесе върху отчета и равностетката в предвидения по-горе срок.“

Председателстващ Димитър Пешев: Които приемат § 7, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

„§ 8. Към чл. 73 се прибавят следните две нови алинеи:

Министерският съвет, по доклад на министъра на финансите, може да разреши изваждането от обращение на металически монети от 100, 50, 20, 10, 5, 2 и 1 лева, като определя сроковете за обменяването им, последствията от непредставянето им в тези срокове и начина на използване на извадените от обращение монети.

Количеството на металическите монети, които може да бъдат пуснати в обращение, се определя от министъра на финансите, по споразумение с Българската народна банка.“

Председателстващ Димитър Пешев: Които приемат § 8, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Георги Рафаилов: (Чете)

„§ 9. Членове 79, 80 и 81 се отменяват.“

Председателстващ Димитър Пешев: Които приемат § 9, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема. Законопроектът е приет окончателно.

Дневният ред е изчерпан.

Г-да народни представители! За следното заседание, утре, 15 ч., със съгласието на правителството, ви предлагам следния дневен ред:

Първо четене на законопроектите:

1. За изменение и допълнение на закона за засилване на държавните приходи, закона за държавните привилегии, акцизите и патентите и закона за тютюна.

2. За извънреден бюджетен кредит по бюджета на Министерството на войната за 1943 бюджетна година в размер на 20.000.000 лв.

3. За изменение и допълнение на закона за пенсии за изслужено време и инвалидност на служителите и работниците при държавните мини.

4. За продължение действието на закона за изменение на наредбата-закон за търговията с конопено и леново влакно и за закрила на местното производство на конопа и лена.

5. За даване право на министъра на търговията, промишлеността и труда да продаде на Българската земеделска и кооперативна банка празно място, принадлежащо на държавния фонд „Д. А. Ценов“, за 15.000.000 лв.

Второ четене на законопроектите:

6. За учредяване предприятие за експлоатация на Провадийските солници.

7. За съдилища за маловръстни.

8. За изменение и допълнение на закона за бюджета, отчетността и предприятията.

9. Одобрение решенията на прошеатарната комисия, взети в заседанието ѝ на 6 декември 1942 г., протокол № 34.

Които г-да народни представители приемат този дневен ред, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Затварям заседанието.

(Затворено в 17 ч. 30 м.)

Подпредседател: **ДИМИТЪР ПЕШЕВ**

Секретари: **СТЕФАН БАГРИЛОВ**
НИКОЛАЙ СУЛТАНОВ

Началник на Стенографското отделение: **ДОНЧО ДУКОВ**

СВЕДЕНИЕ

за извънредните бюджетни кредити от миналите години, срокът за изразходването на които следва да бъде продължен и през 1943 бюджетна година.

(Приложение към законопроекта за изразходване и през 1943 г. свободните остатъци и пр. — стр. 818)

		Първоначално разрешени кредити	Изразходвани кредити	Остават свободни кредити
1	Извънреден кредит, разрешен с закона, утвърден с указ № 7/1939 г., за обзавеждане на радиостудиото и други разходи по Главната дирекция на пощите, телеграфите и телефоните. Разходите се покриват с заем от Спестовната каса	75.000 000	55.910.937	19.089.063
2	Извънреден кредит, разрешен с закона, утвърден с указ № 7/1940 г., за разходи по Главната дирекция на пощите, телеграфите и телефоните. Разходите се покриват с заем от Спестовната каса	36.250.000	32.847.632	3.402.368
3	Извънреден кредит, разрешен с закона, утвърден с указ № 21/1940 г., за постройка на пощенски палати. Разходите се покриват с заем от Спестовната каса	30.000 000	10.372.616	19.627.384
4	Извънреден бюджетен кредит, разрешен с закона, утвърден с указ № 7/1941 г., за разни нужди на Министерството на войната. Разходите се покриват с бюджетния излишък по бюджета на държавата за 1940 бюджетна година	240 000.000	229.148.050	10.851.950
5	Извънреден бюджетен кредит, разрешен с закона, утвърден с указ № 10/1941 г., за разни мероприятия по подобрене на земеделието и скотовъдството. Разходите се покриват с заем от Българската земеделска и кооперативна банка	566.500.000	492.178.396	74.321.604
6	Извънреден бюджетен кредит, разрешен с закона, утвърден с указ № 17/1941 г., за постройка на гимназии и други училища. Разходите се покриват с заеми от Българската земеделска и кооперативна банка и от фонда „Даровити деца и младежи“	90.000.000	55.632.370	34.367.630
7	Извънреден бюджетен кредит, разрешен с закона, утвърден с указ № 29/1941 г., за постройка на гимназии. Разходите се покриват с заем от Българската земеделска и кооперативна банка	100.000.000	77.383.979	22.616.021
8	Извънреден бюджетен кредит, разрешен с закона, утвърден с указ № 54/1941 г., за постройка на здания за телеграфопощенски станции и други, доставка на мед за кабели и инсталирането им. Разходите се покриват с заем от Спестовната каса	94.000.000	28.103.803	65.896.197
9	Извънреден бюджетен кредит, разрешен с закона, утвърден с указ № 72/1941 г., за набавяне расови коне за подобрене на конската раса. Разходите се покриват с заем от Българската земеделска и кооперативна банка	11.000.000	5.202.739	5.797.261
10	Извънреден бюджетен кредит, разрешен с закона, утвърден с указ № 74/1941 г., за постройка на училищни стопански оградни и за учителски земеделски институти. Разходите се покриват с заем от Българската земеделска и кооперативна банка	60.000.000	9.322.890	50.677.110
11	Извънредни бюджетни кредити, разрешени с законите, утвърдени с указ № 46/1942 г., за разходите по разширение, обзавеждане и пр. на Централния изследователски и контролен институт по животновъдство	50 000 000	22.300.672	27.699.328
	№ 47/1942 г. За изграждане, довършване, обзавеждане на държавни хладилници, отчуждаване на места за същите и пр.	70 000 000	341.300	69.658.700
	№ 48/1942 г. За строеж на семехранилища при гарите и вътрешните съобщителни пунктове	40 000.000	—	40.000.000
	№ 50/1942 г. За разширение, подобрене и обзавеждане на Централния ветеринарно-бактериологически институт и институтите в гр. Враца и с. Върбица	35.000.000	766.000	34.234.000
	№ 51/1942 г. За направа, поддържане на горски пътища и жилища за работниците в горските стопанства и др. Разходите по тия кредити се покриват с заемите от Българската земеделска и кооперативна банка	20.000.000	11.922.055	8.077.945
12	Извънреден бюджетен кредит, разрешен с закона, утвърден с указ № 19/1942 г., изменен и допълнен с закона, утвърден с указ № 67/1942 г., за укрепяване на пороищата, залесяване, горски пътища и пр. Разходите се покриват с заем от Българската земеделска и кооперативна банка	205.000.000	126.188.464	78.811.536
13	Извънреден бюджетен кредит, разрешен с закона, утвърден с указ № 13/1942 г., за постройка на гимназии, институти и пр. Разходите се покриват с заем от Българската земеделска и кооперативна банка	100.000.000	41.085.512	58.914.488
14	Извънреден бюджетен кредит, разрешен с закона, утвърден с указ № 17/1942 г., чл. 1, за постройка на гимназии. Разходите се покриват от бюджетния излишък за 1941 бюдж. година и др.	200.000.000	43.147.186	156.852.814
15	Извънреден бюджетен кредит, разрешен с закона, утвърден с указ № 49/1942 г., за строеж на спради за пощенски станции. Разходите се покриват с заем от Спестовната каса	150.000.000	6 370.068	143.629.932
16	Извънреден бюджетен кредит, разрешен с закона, утвърден с указ № 4/1942 г., за лихви и погашения по кредитни доставки и други разходи по бюджета на Главната дирекция на железниците и пристанищата. Разходите се покриват с част от бюджетния излишък на Главната дирекция на железниците и пристанищата за 1941 бюджетна година	750.000.000	584.417.375	165.582.625